

اجتهاد

Adresse

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

XVIIIme ANNÉE

10 Fév. 1923 — No. 151

اداره خانه سی

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

« اون سکزننجی سنه تاسیسیه »

نومرو ۱۵۱ — ۱۰ شباط ۱۹۲۳

حیاتی، فلسفی، اجتماعی فکر غزته سی

فلسفه حقیقتك قشر کی قابل تجزی اولمیان قو آنی
قسمی بوتون و جانلی اوله رق کوسته ریور، داهادو غریسی
دو ریور. علمك مله کی، عقل، اصولی تحلیلدر.
فلسفه نك مله کی حدس Intuition [۱] اصولی
ترکیدر. شیمدی انسان بوفلسفه «علمه مغایر» دیمك
ایچون آ کلاماش اولماید. «مستیک» دیمك ایچون ده
«مستیک» کله سنه منفی تلقیسی خارجنده مثبت بر معنا
ویرمش اولماید. فی الواقع علمی نظر لر دن اوزا قلاشان،
باطنی رؤیتلره واصل اولان هر ادراك آز چوق مستیکدر،
یعنی درونی، باطنی، قو آنی در. نته کیم هر صنعت ده
بومعنا ایله مستیکدر، صنعت و فلسفه ایچون بومعنا ایله
مستیک اولمق کندینه صادق اولمق دیمکدر.

۲۵ کانون ثانی ۱۳۲۹ -۱ - عا غیل صقی

قلیچ زاده صقی بك رابکی مکتوبی

قلیچ زاده حق بك برادر مزی (اجتهاد) قارلرینه
تقدیم ایتیه هیچ لزوم یوقدر او، (اجتهاد) ك ۵۵
نومرولو نسخه سندن اعتباراً قارلرك الك زیاده علاقه
و استفاده ایله یازیلرینی اوقومایه باشلادیفی ارکان تحریریه.
مزدن در. قلیچ زاده نك (بك اویانیق بر اویقو) عنوانی
و ا.ح. امضای ایله ایلک مقاله سی ۵۵ نومرولو اجتهاده
انتشار ایتدیکی وقت بتون مجدد و محافظه کار نظار بیوك
بردقت و تهالکله، هر پنجشنبه کونی علی الصباح و منتظماً
انتشار ایدن (اجتهاد) منتظر اولمایه باشلامشدی. بك
اویانیق بر اویقو عادتاً بیوك بر اصلاحات اجتماعیه
و مساعی مدنیه پروغرامیدر. مدافعه ملیه، معارفه،
قادینه، خاندانه، اقتصادیاته، دینه، قیزلرك تربیه و حقوق
مدنیه سنه، بصیرت اجتماعیه و بو کوئ [یعنی اون سنه صو کره]
تازه دوشونجه لر کی اورتهیه قونولان فیاض و حیاتی
معظم مسئله لرك همان همان جمله سنه بو مقاله سننده اشارت
ایتمشدی. بومقاله یی ۵۶ نومرولو (اجتهاد) ده (نه دن

[۱] حدس، بزم فراست کله سیله افاده ایتدیکن بر حادثه
تحت العقلیه تعبیر دیگرله بر شعور تحت الشعور در.

— اجتهاد —

ماده یی تدقیق ایدن طلمه یا قلاشیر. فقط صنعت بوتدقیقه
قلمازه بوکا طو تون اراق دها ایجریه ی کیر، معنایه دو غری
ایرلدر. اصل بدیی فعالیت ایشته بو باطنی طلمه
اولور. صنعتکار کی فیلسوف ده اصل موضوعی قاورامق
ایچون بر طاقم تحلیللره محتاج اولاجقدر. اوکا بوت تحلیللری
ویرن و فیلسوفی حقیقتك اوله صوغوق یوزیله تماس
ایتدیرن واسطه علمدر حقیق فلسفه حقیق علمك
مابعدیدر. اونك ایچون فیلسوف علم واسطه سیله حقیقه
تماسی تامین ایتدکن صو کر صنعتکار کی دها ایجریه
کیر و طلمك داغنیق مطالعه لرینه هپ بردن منبع تشکیل
ایدن بر، بوتون و جانلی مرکز، حیات و فوضا
مرکزی بولور و کورور که بوتون او حادثه لرك آناسی
حیاتك بوصیجاق و زمان زمان انفلاق ایدن برکانیدر.
او حالده فلسفه نك علم طبقه لری آلتنده آرایان برکوزی،
جالیشان بر عقلی وارددر. روحك قارانه قلیری ده لن
نور، بو کوزك نوریدر. حیاتك سرلری کشف ایدن
مله، بو علمك مله کسیدر. بویه آ کلاشیلدیغه کوره
(برغسون) فلسفه سیله علمك معطالری آراسنده ناصیل
تعارض اولاییلر ۱۹ بالعکس تساند وارددر. (برغسون)
فلسفه سی علمك بر اقدینی بدن باشلا یور و علمك
رؤیتلرینی وحدته ارجاع ایده جك اولان اصللری بولمق
اوزره درینله شیور، یعنی علمك معطالری بلع ایدیور.
شو تقدیر چه فلسفه نك علمه نظراً مستقل بر موضوعی
اولور: علم حقیقتك قابل مشاهده، قابل مقایسه
و قابل محاکمه اولان سطحی تنویر ایدر کن فلسفه عینی
حقیقتك بالعکس یا لکنز قابل تحدس، قابل تصویر و قابل
تلقین اولان عمقی کشف ایدیور. علمك ده فلسفه نك ده
موضوعی حقیقتدر. علمك موضوعی توازی: Statique
حقیقت، فلسفه نك موضوعی قو آنی Dynamique
حقیقتدر. شو حالده علم صنعتدن زیاده حرفه، Métier،
فلسفه علمدن زیاده صنعت، Art. یاقیندر. ینه بویه
آ کلاشیلدیغه کوره فلسفه نك اصولی علمك اصولندن
باشقه اولدینی کوریلور: علم عقل واسطه سیله ماده یی
و یا ماده کی کوردیکی حیاتی تحلیل، تصنیف و مقایسه
ایدیور، مشابه اولان عنصرلرینه آیریور. حال بوکه

ظن ایتورم - حریت فکریه وادیسند سزدن وسزك كې دوشو- نلردن هیچ بر زمان آیریلادم.

قناعت و علم ساحه سی
باشقا بر حرب میدانی در : بوراده مبارزه فکریه اولور ؛ غالب مغلوب بوصورتله تظاهر ایدر . افکار اوزرنده تضییقات یاپان بر حکومت قادار نامشروع بر قوت تصور ایدم میورم .

باننا کلتجه اسکی قناعتلرمدن هیچ بریسی دکیشد برمش دلم واون سنه اولدی هیجانم باقی در .

مملکتی بویونک دمواسی و غلبای ایل اورتیه آتیلان مجنولر مملکتک باشنه بو تعبیر ایدیلز فلا کتلیری کتیرمه مش اولسه لردی بز صوصمه به مجبور اولمازدق ؛ واون سنه طرفنده فکرا رده کالی درجه ده بر انقلاب وانتباه ظهوره تلش بولونوردی . مع هذا شوراسنی شیمیدین تبشیر ایدرم که اون سنه اول آتمش اولدینمز نخلر بوقادار قوراقله رهمانوز قوه حیاتیه سنی محافظه ایتمکده در . عهد قریبه بونلرک یشر دیکنی کورمه جکرز .

تتابع ایدن وقایع وفجایع ، علملرینه یکیدن حریت فکر قلیجی سل ایدمک اورتاده نه صوفتا براتشدر نه درویش ، قانونلرده ایستراسته مز بزه الاربی اوزاته قتلدر . چونکه اسکی دوه ایله بی کعبه به کیدیلیمه چکنی اولنرده آ کلامشدرلر . علی قدرالاستطاعه چالیشه جفمی وعد ایدمک مرض حرمت ایلرم استاد . قلیج زاده

(اجتهاد) ک هنرملی و سوکیلی قارئه وقارئلرینه : سزه سلام وسلامت اولسون . تمام اون سنه در ، کوروشمه دک ، قونوشمادیق . بو اوزون و اوزونتولی اون سنه ده نلر اولمادی ؛ نه سوکیلیلر ، نه فدا کارقلر نه هنر و زو قیمتلی باشلر ؛ نه جوهر لر قره طوبراغه کومولدی ؛ محتملدر یك چوقلریکنز قلیج زاده بی رحمت رحمانه قاووشدی فرض ایدرسکنز . خیر سوکیلی دوستلرم ، له الحمد هنوز صاخم ؛ و حریت فکریه بی مملکتده حاکم قیلمادقجه ثولمه به حکم . طبیعتک واحتیاجک بانا آیریدینی بوعلی وظیفه بی ا کمال ، بوبلد نتیجه بی ادراک ایتمه دیکه ثولوم بانا مقدر دکلدر . .

اون سنه دن بری چوق شی غائب ایتدک دیدم . فقط بوضیاعلرمزک هیچ بری حریت فکریه دن و علمدن اولان ضررلریمز قادار مهم دکلدرلر . بو اون سنه نک استبداد قهاری بزی بلکه یوز سنه کیری به آتدی . چقان کتابلرک

مغلوب اولدق ؟) عنوانی عسکری و عشق ملی آتشیله مشحون تنبعنامه سی تمقیب ایتش و اوکوندن اعتباراً قلیج زاده عنوانی آلمش و بوعنوان ، صاحبک فیض دائمی و حریت فکریه به اشتیاق مؤبدی سایه سنده مغلد اولمشدر . (یك او یانیق بر اویقو) نک و (نهدن مغلوب اولدق ؟) ک مابعد و ختاملری ۵۷ نومرولو (اجتهاد) ده حقیقه مشدر .

هنوز شخصاً طانیما دینی قلیج زاده به ، عبدالله جودت عینی نسخه ده :

ایصیت حیاتیکی الهام آتشیله
یو ک محبتک نور ی نار خلق قدر ؛
کوز کده مقسام و کریه دار خلیالر
بطور آتیه به مؤده حقیقه قدر .

دیوردی .

قلیج زاده حتی یك برادر مزك اصل شان فکریسنک ولوله سی ۵۸ نومرولو (اجتهاد) ده منتشر (ساخته صوفته لقه و درویش - لکه اعلان حرب) عنوانیله چقان مقاله سیله جهان تفکره منتشر اولدی . یك آ ز غزته به میسر اولان بر بختیارلق اولماق اوزره بونسخه بی برهفته طرفنده اوچ دفعه طبع ایتک ایجاب ایتدی . عینی نسخه صاحب امتیاز مزك (قسطنطنیه قرون وسطی) آدی و آتشین بر باش مقاله سنی ده احتوا ایدیوردی . بویکی مقاله (اجتهاد) ک ریا و تعصبه ایکی آتش آچاسی اولمشدی . فقط ۵۹ نومرولو اجتهاد ، (جهد) اسمیله حقیقه بایه مجبور ایدلشدی . (اجتهاد) اصلی و اصیل ارکان تحریریه سندن سوکیلی و محترم قلیج زاده به ، قلیجی هیچ بر کیمسه نک قانیله قزبله بویانماش و دانما انسانیتک دشمنی باطل فکرلری بزه سرمش اولان قلیج زاده سنه قاووشیور . حضرت مجتهد ک بری صاحب (اجتهاد) ه ، دیکری اجتهاد قارئلرینه خطاب ایدن ایکی مکتوبی آتی به درج ایتکده مسرور و متسلی اولیورز .

استاد ،

اهدا بویوردیکنز اجتهاد نسخه سنی بویوک بر منته آلدوم چوق تشکر ایدرم . و قتله اولدینی کبی معاونت قلمیه دن اجتهادک امید وار اولدینی یازیورسکنز . بوی خصوصی و مستنابرافات تلقی ایدم . سیاسی قناعت و اجتهاد لریمزده فرق اولسه بیله - که

موجود قارئلرك كىتى بو دعوامزك تكدىب ايديله من
شاهدلريد . شو حالده يكي باشدن باشلامق لازم كليور .
ضررى يوق ، بز بيقمادق ويورولماق . ايشتنه ييب يكي
بر حكومتله برابر بزده يكيدين مجاهده مزه باشلايورز .
يكي ملي حكومت حریت ، مليت ، جمعيت .. والخر ساحه
لرنده كنديسنه بزدن داها يقين و صميمي بر معاون ،
هيچانلي بر طرفدار بولامايلاقدر . اونك عالي وظيفه لر ينك
اجراسنى بزده تسهيل ايدم جكز . لا كن شوراسنى ده
علئاسويله مكدن اجتناب ايتم كه او ، علمي ، فلسفي ساحه لر ده
حدودى تجاوزه باشلادىني ، فكرلري وقتاعتلري بوغمه
وئولدورمه يه چاليشدىني كون قارشيسنده برنجي اوله رق
عصيان ايدن قليج زاده ني بوله جقدر .
كچمش اون سنه لك استبدادك چوق مشوم افعال واعمالنى
تعداده بر عمر كفايت ايتمز ؟

كليك

ساعر

كليك خطاب ايدرك :

كليك ، كليك ، كليك ، كوزل كليك !

زرين قنادكده ياقوتدن بنك !

چيچكدن چيچكه اوچار طورورسين ،
ايشك كوجك يالكز كوزلى سومك .

رنگي ، رايجه يي ابي آكلارسين ،

ياپراقده ، غنچه ده مراد آراسين ،

چيچكده بولورسين جلوه حسنى !

حسن ايله پرورده بر بختيارسين !

حياتك ذوقى طويارسين البت !

آكلارميسين فقط نهدر محبت ؟

نهدر حسن وبها ؟ نهدر بوحيات ،

كه حسن وبهايه كوسترر رغبت ؟

نهدن حيات اولور نماته منجر ؟ !

هله سنده بويله سرعتله كچر !

بر موسمدن فضله ياشايامازسين ،

ياشاسكده ينه اولوم مقدر !

اىستردم دنيا ده اولوم اولماسين !

حسن و آن ، محبت زوال بولماسين ؟

عاشق ده معشوق ده ياشاسين دائم

كليك ثولمسين ، چيچك صولماسين !

عالم

كليك ترجان اوله رق :

هر ايشده طبيعت بنم سائقم :

سوق طبيعتله حسنه طاشقم :

حيات و عمارتى تفريق ايدم ،

آلام واذواقى يالكز فارقم !

قليج زاده مقي

